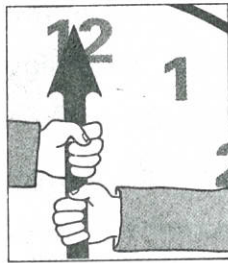

ทางรอดของธุรกิจ SMEs ในยุค 2000

เรียบเรียงโดย

ม.ล. กุณฑลรัตน์ ทวีวงศ์ พิรุณา พลศิริ*

เพียรใจ โพธิ์ถาวร

บทนำ

ตั้งแต่ต้นปี 2541 ได้มีกระแสการตื่นตัวในเรื่องของธุรกิจ SMEs ในประเทศไทยเป็นอย่างมากโดยที่มองกันว่า ธุรกิจ SMEs นี้จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการฟื้นตัวของระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยแสดงความนิยมนี้ยังคงเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนได้จัดให้มีการอบรมสัมมนา เพื่อให้ความรู้อย่างเข้าใจในเรื่องนี้ให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจและประชาชนที่สนใจทั่วไป ในกลุ่มของนักวิชาการก็ได้มีการระดมความคิดเพื่อหาแนวทางในการพัฒนา และส่งเสริมสนับสนุนธุรกิจ SMEs เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของธุรกิจ SMEs และเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตเป็นหน่วยงานหนึ่งที่เห็นถึงความสำคัญของธุรกิจ SMEs จึงได้จัดให้มีการสัมมนาในหัวข้อเรื่อง "ทางรอดของธุรกิจ SMEs ในยุค 2000"

ขึ้นเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2542 ซึ่งทางมหาวิทยาลัยได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านธุรกิจ SMEs และมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจ SMEs โดยตรง คือ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ อาจารย์ไกรฤทธิ์ บุญเกียรติ ประธานกรรมการบริหารบริษัทไบโอไฟล์ จำกัด คุณเกียรติพงศ์ น้อยใจบุญ ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ ดร. สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ สมาชิกผู้ร่วมก่อตั้งพรรคไทยรักไทยมาร่วมเป็นวิทยากรในการสัมมนา ทำให้ผู้เข้าฟังการสัมมนาครั้งนี้ได้รับความรู้และความเข้าใจในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดียิ่งขึ้นว่าธุรกิจ SMEs อย่างมากและควรจะมีแนวทางในการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนธุรกิจ SMEs อย่างมาก และควรมีแนวทางในการให้ช่วยเหลือและสนับสนุนธุรกิจ SMEs อย่างไรจึงจะเหมาะสมและเป็น

* ม.ล. กุณฑลรัตน์ ทวีวงศ์ MS. in Business (Finance) The University of Baltimore, อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พิรุณา พลศิริ MBA (Finance) The University of Texas at Arlington, อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

เพียรใจ โพธิ์ถาวร มธบ. (การเงิน) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ประโยชน์ต่อประเทศโดยรวมมากที่สุด จึงขอนำรายละเอียดจากการสัมมนา และประเด็นสำคัญอื่นๆ มาเสนอในบทความนี้

ไม่เพียงแต่ประเทศไทยเท่านั้นที่เล็งเห็นถึงความสำคัญและให้ความสนใจในธุรกิจ SMEs ประเทศผู้นำทางเศรษฐกิจของโลกต่างให้ความสำคัญกับ SMEs เป็นอย่างมาก ทั้งประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่นได้ให้ความสนใจในธุรกิจ SMEs มาเป็นเวลานาน โดยในประเทศญี่ปุ่นซึ่งมี SMEs อยู่ถึง 7 ล้านราย ถึงกับมีคำกล่าวว่า "SMEs เป็นสมบัติของชาติ" หรือแม้แต่ในประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งมีบริษัทยักษ์ใหญ่อันดับ Fortune 500 มากมาย ก็ยังให้ความสำคัญต่อ SMEs ว่าเป็นเพียงจักรที่ทำให้กลไกทางเศรษฐกิจดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เราซึ่งเป็นประเทศเล็กๆ จึงควรสนใจว่า SMEs คืออะไร มีความสำคัญอย่างไร และจะมีแนวทางอย่างไร ที่จะพัฒนา SMEs ของประเทศให้เป็นรากฐานที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจ

SMEs คืออะไร

SMEs ย่อมาจาก "Small and Medium Enterprises" ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า "วิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง" หรืออาจได้ยินกันโดยทั่วไปว่า "ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม" ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายครอบคลุมถึงธุรกิจต่างๆ ทั้ง 3 ลักษณะ คือ ธุรกิจในการผลิตธุรกิจในการค้าปลีกและค้าส่ง และธุรกิจในการบริการ

การกำหนดขนาดของธุรกิจสามารถพิจารณาหลายหลักเกณฑ์ เช่น มูลค่าของสินทรัพย์ถาวร เงินลงทุน ยอดขาย จำนวนแรงงาน เป็นต้น สำหรับในประเทศไทย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมได้ให้นิยามของธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้เกณฑ์มูลค่าสินทรัพย์ถาวรและจำนวนการจ้างงานว่า "ธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม คือธุรกิจอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าทรัพย์สินถาวรในกิจการไม่เกิน 100 ล้านบาท หรือมีการจ้างงานในกิจการไม่เกิน 200 คน" ซึ่งเมื่อใช้เกณฑ์นี้จะพบว่า ในประเทศไทยมีอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมขึ้นทะเบียนกับโรงงานอุตสาหกรรมประมาณ 130,000 รายหรือประมาณร้อยละ 98 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมดในประเทศ แต่กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หอการค้าไทย บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้มีการกำหนดนิยามความหมายของ

ธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมขึ้นมาใหม่อย่างเป็นทางการ โดยใช้เกณฑ์มูลค่าเงินทุน ดังนี้

ประเภท	ขนาดกลาง	ขนาดย่อม
การผลิต	ไม่เกิน 200 ล้านบาท	ไม่เกิน 50 ล้านบาท
การบริการ	ไม่เกิน 200 ล้านบาท	ไม่เกิน 50 ล้านบาท
การค้าส่ง	ไม่เกิน 100 ล้านบาท	ไม่เกิน 50 ล้านบาท
การค้าปลีก	ไม่เกิน 60 ล้านบาท	ไม่เกิน 50 ล้านบาท
ที่มา : กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม		

ความสำคัญของ SMEs

SMEs เป็นธุรกิจที่มีจุดเด่นในตัวเองซึ่ง เป็นความได้เปรียบเหนือธุรกิจอื่นๆ กล่าวคือ ผู้ประกอบการ SMEs มักจะทำธุรกิจที่ตนเองมีความถนัด และความชำนาญ โดยใช้ระบบการจัดการและดำเนินการแบบเก่าแก่ มีความกล้าได้ กล้าเสีย มีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดกับลูกค้า จึงเกิดโอกาสที่จะพัฒนาธุรกิจให้ก้าวหน้าไปได้อย่างดี การที่เป็นธุรกิจขนาดเล็กทำให้ SMEs มีความใกล้ชิดกับลูกค้าทำให้สามารถใช้ประโยชน์ได้จากความสัมพันธ์กับลูกค้า (customer intimacy) ได้อย่างเต็มที่ และการที่ SMEs เป็นธุรกิจที่ใช้เงินลงทุนที่ไม่สูงมากนัก ทำให้ SMEs มีความคล่องตัว และยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ SMEs มักจะมีเครือข่ายการช่วยเหลือเกื้อกูลกันอย่างไม่เป็นทางการ และมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ในวงการได้อย่างรวดเร็ว

การที่ SMEs มีความได้เปรียบธุรกิจอื่นๆ ดังได้กล่าวข้างต้น ประกอบกับในประเทศไทยนั้น

มีธุรกิจที่เป็น SMEs อยู่ถึง 98% ของธุรกิจทั้งหมดในภาคอุตสาหกรรม SMEs จึงมีบทบาทที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจทั้งในการสร้างระบบการผลิตที่ครบวงจร และเป็นแหล่งรองรับแรงงานขนาดใหญ่ กล่าวคือ

1. SMEs ก่อให้เกิดการจ้างงาน สร้างมูลค่าผลผลิตในผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ของประเทศเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศจากการส่งออก และลดการใช้จ่ายในรูปของเงินตราต่างประเทศจากการผลิตสินค้าและบริการขึ้นใช้เพื่อทดแทนการนำเข้า

2. SMEs สนับสนุนและเชื่อมโยงไปสู่กิจการขนาดต่างๆ โดยเฉพาะกิจการขนาดใหญ่ในแง่ของการผลิต วัตถุดิบ และผลิตสินค้าชั้นกลาง รวมทั้งการเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

3. SMEs เป็นแหล่งฝึกทักษะฝีมือแรงงาน และการสร้างเสริมประสบการณ์ในการประกอบการเพื่อขยายตัวเป็นกิจการขนาดใหญ่ขึ้นในอนาคต

จากการศึกษาของธนาคารโลก (World Bank) พบว่า SMEs โดยทั่วไปจะมีอัตราการเพิ่มของประสิทธิภาพสูงกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ ดังนั้น SMEs จึงควรจะต้องได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดความแข็งแกร่ง และเติบโตขึ้นเป็นรากฐานที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจ เพราะ SMEs จะเป็นพลังสำคัญที่ช่วยให้เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมไทยขยายตัวได้ โดยเฉพาะในระบบเศรษฐกิจที่อยู่ในภาวะถดถอยเช่นในปัจจุบัน

ปัญหาของ SMEs

SMEs ในประเทศไทยต่างประสบปัญหาที่สำคัญ ดังนี้

1. ขาดแคลนเงินทุน SMEs ส่วนใหญ่มักจัดตั้งขึ้นมาโดยอาศัยเงินออมของตนเองเป็นหลัก เมื่อต้องการเงินลงทุนใช้ในการขยายกิจการก็มักจะมีปัญหา เนื่องจากการที่ SMEs มีขนาดเล็กจึงทำให้ขาดอำนาจในการต่อรองกับธนาคาร สถาบันการเงิน เจ้าหนี้ คู่ค้า (Suppliers) และลูกค้า ประกอบกับการไม่มีหลักทรัพย์ในการค้ำประกัน และขาดระบบบัญชีที่เชื่อถือได้ ส่งผลให้การขอกู้เงินเพื่อมาลงทุน หรือใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนนั้นทำได้ยาก หรือมีเงินนั้นก็จะต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่สูงโดยทำการกู้ยืมนอกระบบ

2. ขาดเทคโนโลยีทางการผลิตที่ก้าวหน้า SMEs มักใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ไม่ซับซ้อนเนื่องจากมีเงินทุนที่ต่ำ ประกอบกับผู้ประกอบการและพนักงานขาดความรู้พื้นฐานในการรับเทคโนโลยีเทคนิค และวิธีการที่ทันสมัย ทำให้ขาด

การพัฒนาทางด้านรูปแบบ และคุณภาพของผลิตภัณฑ์จึงทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้ไม่มีมาตรฐานเท่าที่ควร

3. ขาดแรงงานที่มีทักษะและขาดการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอย่างเป็นระบบ แรงงานที่ทำงานใน SMEs มีอัตราหมุนเวียน (Turnover) ที่สูง เนื่องจากเมื่อพนักงานมีฝีมือและความชำนาญงานมากขึ้นก็มักจะออกไปทำงานในธุรกิจขนาดใหญ่ที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า การที่ SMEs ไม่มีการจัดการทรัพยากรบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การฝึกอบรม และการพัฒนาบุคลากรในเรื่องที่ต้องปรับให้ทันสมัยต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้แรงงานมีคุณภาพที่ไม่สม่ำเสมอและพัฒนาไม่ต่อเนื่อง จึงส่งผลต่อประสิทธิภาพในการผลิตและคุณภาพของสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน

4. ขาดความรู้ด้านการบริหารและการจัดการ SMEs มักใช้ระบบการจัดการแบบเก่าแก่ ซึ่งขาดความรู้ทางด้านการจัดการหรือการบริหารอย่างเป็นระบบ มักจะใช้ประสบการณ์การเรียนรู้ลองผิดลองถูกเป็นหลัก และมักจะใช้บุคลากรในครอบครัว หรือญาติพี่น้องมาช่วยในการบริหารงาน แทนที่จะว่าจ้างผู้บริหารมืออาชีพมาช่วยทำงาน ทำให้การบริหารและการจัดการไม่มีประสิทธิภาพ และเป็นระบบระเบียบเท่าที่ควร

5. ขาดความรู้ในด้านการตลาด SMEs ส่วนใหญ่มักตอบสนองความต้องการของตลาดในท้องถิ่นหรือตลาดภายในประเทศ จึงไม่สนใจที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านการตลาด

เพื่อขยายตลาดและช่องทางการจัดจำหน่าย โดยเฉพาะตลาดต่างประเทศ หรือตลาดต่างท้องถิ่น เมื่อการคมนาคมขนส่งที่มีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น มีการเปิดเสรีทางการค้า ทำให้ SMEs จะต้องแข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่ทั้งในประเทศ และต่างประเทศมากขึ้น ซึ่งหากไม่มีการพัฒนาด้านการตลาดแล้ว นอกจากจะทำให้ SMEs ไม่สามารถเข้าไปแย่งส่วนแบ่งในตลาดต่างประเทศได้ ยังไม่สามารถที่จะรักษาสวนแบ่งตลาดในประเทศได้อีกด้วย

6. ขาดความสามารถในการเข้าถึงบริการการส่งเสริมของรัฐ SMEs ส่วนใหญ่จัดตั้งขึ้นในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ ไม่มีการจดทะเบียนโรงงาน ทะเบียนพาณิชย์ หรือทะเบียนการค้า จึงค่อนข้างปิดตัวเอง และไม่ค่อยเข้ามาใช้บริการของรัฐ แม้แต่กิจการที่จดทะเบียนถูกต้อง ก็มักไม่ค่อยต้องการเข้ามาเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐ เนื่องจากปฏิบัติไม่ค่อยถูกต้องในเรื่องข้อบังคับต่างๆ เช่น การเสียภาษี การรักษาสิ่งแวดล้อม หรือการรักษาความปลอดภัยตามกฎหมาย แม้แต่การขอความช่วยเหลือเรื่องการลงทุน ซึ่งทางรัฐได้พยายามช่วยเหลือโดยลดเงื่อนไขในเรื่องของขนาดการลงทุน และการจ้างงานแล้ว แต่พบว่า มี SMEs เพียง 8.1% เท่านั้นที่มีโอกาสได้รับการส่งเสริมการลงทุน

7. ขาดการบริการส่งเสริมพัฒนาจากองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ถึงแม้ว่าจะมีหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนหลายแห่งที่ดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนา SMEs เช่น กรม

ส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมส่งเสริมการค้าส่งออก สำนักคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หอการค้าไทย สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมการค้าและอุตสาหกรรมต่างๆ แต่เนื่องจากในประเทศไทยมีผู้ประกอบการที่เป็น SMEs อยู่เป็นจำนวนมาก และกระจายอยู่ทั่วประเทศ หน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ซึ่งมีข้อจำกัดทั้งในเรื่องงบประมาณ บุคลากร และจำนวนสาขาในภูมิภาค จึงไม่สามารถที่จะให้บริการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ในด้านต่างๆ ได้อย่างทั่วถึงและพอเพียง

8. ขาดความสามารถในการรับรู้ข่าวสารข้อมูลอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการของรัฐ และข้อมูลข่าวสารของตลาด

แนวทางในการแก้ปัญหา

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวของ SMEs เพื่อให้ SMEs เป็นรากฐานในการพัฒนาฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจนั้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่ายทั้งทางรัฐบาลและเอกชน ซึ่งหลักในการส่งเสริมและพัฒนา SMEs คือ

1. ส่งเสริม SMEs ในสาขาที่เหมาะสมและมีศักยภาพ
2. ส่งเสริมและพัฒนา SMEs ที่เกิดขึ้นแล้ว และกำลังดำเนินกิจการอยู่ให้สามารถอยู่

รอดได้ โดยเฉพาะในภาวะเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

3. พัฒนาให้ SMEs ขยายตัว หรือเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

การร่วมมือกันแก้ปัญหา SMEs ของภาครัฐและเอกชน อาจขอความร่วมมือกับต่างประเทศด้วยก็ได้ ซึ่งการให้ความช่วยเหลือ SMEs ควรเป็นไปตามหลักการดังกล่าวข้างต้น โดยจะต้องพัฒนาอย่างครบวงจร และครอบคลุมในทุกๆ ด้าน ซึ่งได้แก่

1. ด้านการเงิน ในกรณีของประเทศไทย ซึ่งอยู่ในช่วงภาวะเศรษฐกิจถดถอยเช่นในปัจจุบันนั้น SMEs ส่วนใหญ่ประสบกับปัญหาทางด้านสภาพคล่อง ขาดแหล่งเงินที่จะมาใช้สนับสนุนการดำเนินงาน ดังนั้นหากเห็นว่าธุรกิจใดมีความสามารถในการแข่งขัน และเติบโตต่อไปได้ในอนาคต รัฐบาลก็ควรเข้ามาให้ความช่วยเหลือ โดยการให้กู้ยืมเพิ่ม หรือผ่อนปรนการชำระหนี้เพื่อเป็นการเสริมสร้างสภาพคล่องให้ SMEs อย่างไรก็ดีเนื่องจาก SMEs มักมีปัญหาในการหาแหล่งเงินทุน รัฐบาลจึงควรเข้ามาสนับสนุนทางด้านเงินทุนในระยะยาวให้กับ SMEs โดยการตั้งสถาบันการเงินสำหรับ SMEs ขึ้นมาโดยเฉพาะ เหมือนดังเช่นในประเทศญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา รวมทั้งดำเนินการพัฒนาหรือจัดตั้งตลาดทุน และตลาดเงินสำหรับ SMEs เพื่อเพิ่มช่องทางการระดมเงินทุนให้กับ SMEs

2. ด้านเทคโนโลยี ทางรัฐบาล สถาบันการศึกษา และหน่วยงานต่างๆ ควรส่งเสริม วิจัย พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมสำหรับ SMEs มีการผสมผสานและประยุกต์เทคโนโลยีที่ทันสมัยนั้นเข้าภูมิปัญญาของท้องถิ่น ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีเอกลักษณ์เฉพาะ และมีคุณภาพที่เป็นมาตรฐาน เพื่อให้สินค้านั้นมีความสามารถที่จะแข่งขันได้

3. ด้านทรัพยากรมนุษย์ รัฐบาลและสถาบันการศึกษาจะต้องร่วมมือกันให้บริการทางด้านการศึกษาอบรมทักษะความรู้ของบุคลากรทั้งในเรื่องการบริหารและเทคโนโลยี โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาควรเป็นศูนย์กลางในการให้ความสนับสนุนแก่ SMEs ในด้านนี้

4. ด้านการเข้าถึงข้อมูล รัฐบาลควรเข้ามาช่วยเป็นตัวกลาง และตัวแทนในการเจรจาทางการค้า การส่งเสริม ช่วยเหลือ และสนับสนุนทางด้านการตลาด ขยายตลาดทั้งในระดับตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ และการบรรจุภัณฑ์

6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกัน ควรส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมโยง และสนับสนุนทั้งระหว่าง SMEs ด้วยกันเอง และระหว่าง SMEs กับธุรกิจขนาดใหญ่ ตลอดจนส่งเสริมให้ SMEs มีการรวมกลุ่มกันเพื่อช่วยเหลือกันในด้านต่างๆ และดำเนินธุรกิจร่วมกัน

ทางรอดของธุรกิจ SMEs ในยุค 2000

กระแส SMEs ที่กล่าวถึงกันเป็นอย่างมาก ในขณะนี้นั้นเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งเพราะก่อให้เกิดความสนใจโดยทั่วไป อย่างไรก็ตามควรจะ ต้องมีความสนใจครบถ้วนที่เรียกว่า "AIDA" คือ การตระหนักถึง (Awareness) การสนใจ (Interest) การต้องการช่วยเหลือ (Desire) และการลงมือกระทำ (Action) และเมื่อกระทำ แล้วก็จะต้องมีการติดตามและการประเมินผลด้วย เมื่อ SMEs เป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนา ประเทศ ดังนั้นไม่ว่าประเทศจะประสบปัญหาใดๆ SMEs ก็จะต้องดำรงอยู่ ซึ่งหากไม่มีทางรอด สำหรับ SMEs แล้ว ประเทศชาติก็ไม่มีทางรอด ด้วย อย่างไรก็ตาม SMEs ที่ควรจะรักษาไว้ให้อยู่ รอด หรือส่งเสริมพัฒนาจะต้องเป็น SMEs ที่มี คุณภาพและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมทั้งในประเทศและต่าง ประเทศได้เท่านั้น

บทบาทของสถาบันการศึกษาต่อ SMEs

สถาบันการศึกษาต่างๆ สามารถช่วยสร้าง ความเข้มแข็งของ SMEs ซึ่งหมายถึงความ เข้มแข็งของประเทศด้วย โดยการให้ความรู้และ พัฒนาเพื่อแก้ไขในจุดด้อยของ SMEs ในด้าน ต่างๆ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้ SMEs มีความ เข้มแข็งและสามารถอยู่รอดได้ตลอดไป ซึ่ง สถาบันการศึกษาต่างๆ โดยเฉพาะในระดับ มหาวิทยาลัย และการศึกษาในสายอาชีพ ควรมี แนวทางและวิธีการดังนี้

1. ในด้านของบุคลากร สถาบันการศึกษา ควรเน้นที่จะให้ความรู้แก่นักศึกษาทั้งในทาง ทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพ และความสามารถที่พร้อมจะทำงานและพัฒนา SMEs ให้มีคุณภาพและอยู่รอดได้อย่างยั่งยืน หรือให้บริการการฝึกอบรมแก่นักงานและผู้ ประกอบการ SMEs ในด้านต่างๆ ที่ SMEs ยัง ขาดความรู้ เช่น ด้านการบริหาร การตลาด การทำ บัญชีการเงิน และทางด้านเทคโนโลยี เพื่อให้ บุคคลเหล่านั้นสามารถที่จะนำไปปรับใช้กับการ ทำงานและการบริหารได้อย่างเหมาะสม

2. ในด้านของข้อมูลข่าวสาร สถาบันการ ศึกษาควรจัดตั้งศูนย์เก็บรวบรวมข้อมูลและข่าว สารที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจ รวมทั้งส่งเสริมให้ มีการทำงานวิจัยและเผยแพร่ให้บุคคลภายนอก ได้รับทราบ

3. ในด้านของการให้คำปรึกษา สถาบัน การศึกษาควรจัดตั้งหน่วยให้คำปรึกษาแนะนำ SMEs เนื่องจาก SMEs ส่วนใหญ่มักจะไม่ชอบ ที่จะติดต่อ และใช้บริการของรัฐบาล การจัดตั้ง ศูนย์ให้คำปรึกษาจะเป็นการเพิ่มทางเลือกขอใช้ บริการทางด้านนี้ให้แก่ SMEs

บทสรุป

SMEs เป็นหน่วยธุรกิจพื้นฐานที่มีความ สำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศมาก ประเทศจะ มีความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจหรือไม่นั้นก็ขึ้น อยู่กับความเข้มแข็งของ SMEs ซึ่งในการสร้าง ความเข้มแข็งให้แก่ SMEs นั้นไม่สามารถที่จะ

กระทำได้ด้วยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น ทุกๆ หน่วยงานทุกๆ ฝ่าย ทั้งทางด้านรัฐบาลและเอกชนจะต้องผนึกกำลังกัน อย่างต่างฝ่ายต่างทำ ทุกแห่งควรยื่นมือเข้ามาช่วย ซึ่งจำเป็นต้องมีผู้ทำหน้าที่ประสานให้การส่งเสริม

SMEs เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมอาจจะเป็นผู้ประสาน เพราะเป็นหน่วยงานของรัฐบาลและมีความพร้อม และมีแนวทางในการส่งเสริม SMEs ที่ชัดเจนอยู่แล้ว ☐☐

เอกสารอ้างอิง

- สุวัจน์ ลิปตพัลลภ, เอกสารประกอบการสัมมนา "ทางรอดของธุรกิจ SMEs ในยุค 2000", มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 13 กุมภาพันธ์ 2542.
- สุวัจน์ ลิปตพัลลภ, "บทบาทของกระทรวงอุตสาหกรรมในการช่วยเหลือ และส่งเสริม SMEs", วารสารบริหารธุรกิจ, ฉบับพิเศษ SMEs, 2 มีนาคม 2542, หน้า 1-9
- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, "ทิศทางการส่งเสริม SMEs ของไทย", วารสารบริหารธุรกิจ, ฉบับพิเศษ SMEs, 2 มีนาคม 2542, หน้า 66-90
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. "SME" เอกสารเผยแพร่.
- ฝ่ายบริษัทขึ้นทะเบียน ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์กรุงเทพ, "ญี่ปุ่น ได้หวั่น แม่แบบการพัฒนา SMEs ไทย", BSDC FOCUS ปีที่ 3 ฉบับที่ 24 ม.ค. 2542, หน้า 6-8.
- ศาสตราจารย์สังเวียน อินทรวิชัย, "SME ธุรกิจครอบครัว : ปัญหาและทางออก", BSDC FOCUS ปีที่ 2 ฉบับที่ 23 พฤศจิกายน-ธันวาคม 2541, หน้า 12.
- มนู เลียวไพโรจน์ "นโยบายการส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม", BSDC FOCUS ปีที่ 2 ฉบับที่ 23 พฤศจิกายน-ธันวาคม 2541, หน้า 20-21.
- "ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย", BSDC FOCUS ปีที่ 2 ฉบับที่ 23 พฤศจิกายน-ธันวาคม 2541, หน้า 23-33.